

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie reptielen

Netpython

Malayopython reticulatus

Met zijn netvormige tekening ziet de netpython er aantrekkelijk uit. Er bestaan bovendien verschillende mooie kleurvarianten. Deze grote, sterke en temperamentvolle wurgslang is echter alleen geschikt voor mensen die veel ervaring hebben met grote wurgslangen.

Kies het juiste dier voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de netpython het huisdier is dat u zoekt.

Algemeen

De netpython (*Malayopython reticulatus*) behoort tot de grootste slangen ter wereld. Door hun grootte en de daarmee gepaard gaande risico's zijn deze wurgslangen alleen geschikt voor mensen met een ruime kennis en ervaring.

Netpythons worden op grootte in drie verschillende categorieën ingedeeld: superdwarfs (oftewel superdwerfen) worden gemiddeld tot 2,5 meter lang, maar kunnen ook een lengte van meer dan 3 meter halen. Dwarfs (dwerfen) worden gemiddeld tot 4 meter lang en "normale" netpythons kunnen tot maximaal 9 meter lang worden. 'Dwarf' en 'superdwarf' netpythons zijn beduidend kleiner dan de "normale" en daardoor een betere keus om als terrariumdier te houden.

Een netpython kan in gevangenschap een leeftijd van ongeveer 25 jaar bereiken. Hoe groter de slang, des te ouder het dier meestal is.

Verskillende varianten

De soort 'netpython' wordt onderverdeeld in drie ondersoorten: *Malayopython reticulatus reticulatus*, *Malayopython reticulatus saputrai* en *Malayopython reticulatus jampeanus*. Er zijn verschillen in grootte en kleur maar kenmerkend zijn de netachtige tekening op de rug, de zwarte streep aan weerszijden van de kop die tot aan het oog loopt en de zwarte streep midden over de kop.

Bij netpythons zijn er naast natuurlijke varianten ook nog eens patroon- en/of kleurmutaties. De bekendste daarvan is de albino, maar zo zijn er ook 'tiger', 'supertiger', 'sunfire', 'calico', 'golden child', 'genetic stripe', 'plutonium' en nog veel meer. Daarnaast zijn er weer combinaties te kweken door verschillende mutaties met elkaar te laten paren.

Van nature

Netpythons leven van nature alleen (solitair). Ze hebben een zeer uitgestrekt leefgebied wat een groot deel van Zuidoost-Azië beslaat. Ze bevinden zich nooit ver van water en brengen de meeste tijd van hun leven door op een beschutte plek van waaruit ze jagen. Het zijn goede klimmers die zelfs in de verticale stammen van bomen kunnen klimmen. Van nature zijn deze slangen nachtactief.

Pythons behoren tot de meest primitieve slangensoorten en hebben bij hun cloaca (de ruimte waarin de darmen, de urineleiders en de geslachtsorganen uitmonden) nog sporen zitten van wat ooit pootjes zijn geweest. Bij mannetjes zijn deze sporen meestal groter en worden ze gebruikt om vrouwtjes te stimuleren tijdens de paartijd.

Huisvesting

Bij het opzetten, inrichten en onderhouden van een terrarium komt heel wat kijken. In het Praktische document over 'Het terrarium' leest u hoe u dat aan kunt pakken en worden de gebruikte termen nader uitgelegd.

Voor de "normale" (niet dwarf) netpythons moet aan een terrarium van minimaal 3 x 1 x 1 meter worden gedacht.

Het terrarium moet in ieder geval een waterbak bevatten waar het dier in zijn geheel in past. Een groot waterbassin is niet echt noodzakelijk, al zal er vooral door jongere dieren veel gebruik van worden gemaakt. Voor grote exemplaren is het echter bijna onmogelijk om een bassin te geven

waar ze helemaal in passen. Een flinke waterbak die eenmaal per week verschoond wordt, is een minimum vereiste.

Klimtakken worden zeer op prijs gesteld en worden gebruikt om tijdens het vervellen tegenaan te schuren. Probeer het terrarium uit veiligheidsoverwegingen overzichtelijk te houden. U kunt dan tijdens het opruimen van ontlasting en het verschoonen van de waterbak het dier altijd goed in de gaten houden.

Omdat netpythons koudbloedig zijn en van nature voorkomen in tropische gebieden, zijn temperatuur en luchtvochtigheid erg belangrijk. Zorg in het terrarium voor verschillende temperatuurzones met overdag aan de koele kant minimaal 26 graden Celsius (°C) en aan de warme kant tot 34°C. 's Nachts mag de temperatuur dalen tot 24°C.

Om tot een juiste luchtvochtigheid te komen van minimaal 70%, is regelmatig sproeien nodig. In het natuurlijke leefgebied van netpythons is bijna het gehele jaar door een dag-nachtcyclus van twaalf uur dag en twaalf uur nacht. Seizoenen worden daar gekenmerkt door een droog seizoen en een regenseizoen. In gevangenschap wordt vaak een cyclus aangehouden die meer op de Nederlandse omstandigheden lijkt: in de zomer vijftien uur dag en negen uur nacht, in de winter twaalf uur dag en twaalf uur nacht. Laat dit wel geleidelijk in elkaar overgaan.

Voor de bodembedekking zijn er verschillende mogelijkheden. Een veelgebruikte bodembedekking die zeer geschikt is voor reptielen, is sparrenschors. Onbemeste cocopeat is ook een optie. Houtkrullen en kranten zijn minder geschikt, deze houden geen vocht vast of worden te nat en kunnen makkelijk schimmelen.

Verzorgen en hanteren

Ruim uitwerpselen en resten van vervelling op en controleer regelmatig het klimaat. De bodem moet regelmatig verschoond worden en een paar keer per jaar dient het hele terrarium goed schoongemaakt te worden.

Het is voor netpythons erg belangrijk om regelmatig gehanteerd te worden. Alleen door gewenning zal een dier rustig worden. Koop daarom altijd een jong dier dat in gevangenschap is gekweekt. Wildvang is meestal wat ouder en heeft al het één en ander meegemaakt, daardoor zijn deze dieren vaak veel agressiever en minder goed te benaderen. Een jong nakweekdier is vaak door de kweker al aan mensenhanden gewend. Blijf echter altijd opletten: netpythons zijn dieren met karakter en temperament. Let tijdens het openen van het terrarium altijd op hoe het dier reageert. Komt de nek in een S-houding, wees dan op je hoede. Dit zijn namelijk de eerste signalen die aangeven dat ze het er niet mee eens zijn dat je hun territorium betreedt.

Het beste is om in ieder geval altijd één handschoen te gebruiken en het dier zonder aarzelen uit zijn vertrouwde omgeving te halen. Bij jonge dieren kunt u eventueel gebruik maken van haken, maar eenmaal groter wordt de kans op het breken van ribben groot met een haak en kunt u dus beter met handschoenen werken.

Eenmaal uit het terrarium is er meestal niets meer van defensief gedrag merkbaar. Hanteer grotere netpythons vanaf een lengte van ongeveer 2,5 meter niet meer alleen. Het zijn weliswaar geen gifslangen maar netpythons kunnen bliksemsnel uithalen en daarbij lelijke wonden toebrengen. Het zijn wurgslangen maar ze kunnen ook gemeen bijten. Laat kinderen uiteraard nooit netpythons hanteren!

Slangen kunnen drager zijn van op mensen overdraagbare ziekten (zoönosen). Het is daarom belangrijk om na het verzorgen, voeren of hanteren van uw slang en/of het schoonmaken van het terrarium altijd uw handen te wassen met warm water en zeep gedurende tenminste 30 seconden.

Voeding

Netpythons zijn wurgslangen die hun prooi doden door een combinatie van verstikking en het stilleggen van de bloedsomloop. De prooi wordt in zijn geheel naar binnen gewerkt en dankzij de elastische pezen tussen de kaken kan de prooi veel groter zijn dan de kop van de slang. Vervolgens begint het verteringsproces waarbij de gehele prooi verteerd wordt. De netpython zal nu een warme plek opzoeken waar het dier niet gestoord wil worden: laat hem in de eerste dagen tot weken na het eten van een prooi met rust.

In gevangenschap krijgen netpythons als jong dier meestal meteen jonge ratten en naarmate ze groter worden, wordt de prooi ook groter. Uiteindelijk zullen cavia's of konijnen gevoerd moeten worden. Voer de slang dode prooidieren, het voeren van levende prooidieren is op basis van de Wet dieren niet toegestaan. Voer met een voedertang voor de veiligheid!

Voortplanting

Over de kweek van netpythons is weinig bekend. Het kweken van netpythons wordt niet aangeraden, omdat er een zeer kleine markt voor deze reuzenslangen is. Slangen blijven hun hele leven doorgroeien en vervellen daarom meerdere malen. Omdat er zoveel natuurlijke variatie is bij netpythons is het lastig te zeggen wat de groeisnelheid is en hoe groot het dier uiteindelijk zal worden. Dit is vooral afhankelijk van lokaliteit ('dwarf', 'superdwarf' of 'normaal'). Nog moeilijker wordt het wanneer het om mutaties gaat waarbij allerlei lokaliteiten gebruikt zijn. Over het algemeen geldt dat alle netpythons erg snel groeien.

Ziekten en aandoeningen

Netpythons hebben een bijzonder goede afweer en worden bijna nooit ziek, als ze tenminste op een goede manier gehouden worden. Een probleem dat zich nog wel eens voor wil doen is slecht vervellen. Ook wanneer de luchtvochtigheid precies goed is kan de los gekomen vervelling makkelijk scheuren waarna vooral op de rug vaak stukken blijven zitten.

Besmettelijke ziekten die bij slangen voorkomen, en waar een netpython ook gevoelig voor is, zijn paramyxovirus en 'inclusion body disease' (IBD).

Het paramyxovirus verzwakt het afweersysteem van de netpython, waardoor allerlei ziektes kunnen optreden. Sommige slangen kunnen geïnfecteerd zijn zonder dat er symptomen te zien zijn. Als er wel symptomen van ziekte zijn, kunnen deze heel divers zijn, waardoor een besmetting lastig te herkennen is. Het virus is besmettelijk en overdracht kan onder andere plaatsvinden via de lucht, de ontlasting of via waterbakken.

IBD is een besmettelijke, ongeneeslijke en dodelijke virusziekte. Het virus tast zenuwen, hersenen, ruggenmerg en inwendige organen aan. Als een python besmet is, kan het maanden duren voor verschijnselen optreden. Soms treden er helemaal geen verschijnselen op, maar scheidt de slang het virus wel uit (de zogenaamde drager) en is op die manier een besmettingsbron voor andere boa's en pythons. Er is geen direct slang-slang contact nodig voor overdracht van het virus: het virus kan zich verspreiden via de lucht, maar ook via voorwerpen (bijvoorbeeld schoonmaakborstel en uw eigen kleding/handen). Als eenmaal verschijnselen zijn ontstaan, zal de ziekte de slang fataal worden. Er bestaat geen behandeling, de door het virus aangerichte schade is blijvend en de ziekte is ook nog eens uiterst besmettelijk. Euthanasie is daarom de beste keuze.

Omdat zowel het paramyxovirus als IBD besmettelijk zijn, is het bijzonder belangrijk om op een goede hygiëne te letten. Was altijd de handen met een desinfecterende zeep. Ga vooral na bezoek

aan reptielenbeurzen of andere collecties eerst douchen en trek schone kleren aan alvorens in contact te komen met uw dieren. Houd nieuwe dieren bij voorkeur een half jaar in quarantaine of, wanneer dat niet mogelijk is, verzorg deze als laatste. Neem voor vragen contact op met een dierenarts met aantoonbare kennis van reptielen.

Benodigde ervaring

Zonder veel kennis van en ervaring met wurgslangen is een netpython absoluut niet geschikt als huisdier.

Aanschaf en kosten

Een netpython kunt u aanschaffen bij een kweker of via een terrariumspeciaalzaak. Kies voor een dier dat in gevangenschap gekweekt is.

De aanschafprijs van een netpython loopt uiteen van onder de 100 euro voor een normaal wildkleur dier tot duizenden euro's voor een zeldzame mutatie. Daarbij komen de kosten van een onderkomen; in het begin kan een klein terrarium volstaan, maar naarmate het dier groeit, zal er een steeds groter verblijf moeten komen. Voor de dwarfsoorten zal het terrarium niet extreem groot hoeven te zijn. Voor de "normale" netpythons moet aan een terrarium van minimaal 3 x 1 x 1 meter worden gedacht. In veel gevallen betekent dat zelf bouwen, waarbij de kosten zeer uiteen kunnen lopen. Ook de kosten voor voeding moeten meegerekend worden. Voedseldieren lopen in prijs uiteen van een tot enkele euro's voor kleinere dieren tot zo'n 20 euro voor grotere voedseldieren. Andere terugkerende kosten zijn die voor bodembedekking, verwarming en verlichting.

Aandachtspunten

- De officiële handel in netpythons gebeurt volgens de regels van CITES, een overeenkomst op wereldniveau die de handel in bedreigde planten en dieren aan banden legt. Netpythons vallen onder CITES bijlage II waarbij een overdrachtsverklaring noodzakelijk is, te bewaren door de houder van het dier. Hierop staan de gegevens van zowel koper als verkoper, bij voorkeur in tweevoud.
- Laat kinderen nooit alleen met een netpython, of met welke grote slang dan ook.

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.

Versie: november 2022

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl